

FORMEC 99 v Delnicah na Hrvaškem

Marjan LIPOGLAVŠEK *

Zagrebska gozdarska fakulteta oziroma njen inštitut za izkoriščanje gozdov je s pomočjo številnih sponzorjev, predvsem Hrvatskih šuma, prve dni julija 1999 priredil že 33. sestanek profesorjev s področja pridobivanja lesa. Že leta 1966 so se začeli tudi na pobudo tedanjih ljubljanskih profesorjev, prof. Krivca in prof. Turka, vsakoletni sestanki profesorjev na srednjeevropskih in vzhodnoevropskih gozdarskih fakultetah. V naslovu uporabljena kratica pomeni gozdarsko mehanizacijo in sestanek profesorjev s podobnim naslovom, Mehanizacija gozdnega dela, je bil leta 1969 tudi v Sloveniji.

Tokratnega sestanka v Delnicah se je udeležilo poleg številnih hrvaških udeležencev še okrog 25 profesorjev in docentov iz 11 držav in iz nekaj več fakultet. Med njimi je bilo tudi nekaj eminentnih, že upokojenih strokovnjakov s področja pridobivanja lesa, kot so prof. Roko Benić, prof. Eugen Ronay in prof. Anton Trzesniowsky. Izmenjava raziskovalnih dosežkov in praktičnih rešitev problemov na področju pridobivanja lesa je bila zelo pestra tako z referati in razpravo kot tudi s strokovnimi ekskurzijami. Referenti, ki so prišli iz zelo različnih dežel, z različnimi gozdnogospodarskimi razmerami, so govorili o zelo raznovrstnih problemih, od vodenja kamionov po skladiščih v gozdu s pomočjo sistema GPS v Nemčiji do iznosa prostorninskega lesa z mulami v Grčiji, od uporabe lesnih ostankov za energijo na območju Moskve do učinkovitosti zbiranja lesa z vitlom Tajfun na kmetijskem traktorju na Hrvaškem. Načini razmišljanja in raziskovalne metode so tako različne, da pri tem širokem sodelovanju vsak udeleženec pride do številnih novih spoznanj. Kakovost referatov in referentov nas je tokrat prijetno presenetila. V širokem razponu tehnološkega razvoja, od široke uporabe strojev za sečnjo lesa na hidravličnih dvigalih na severu do vlačanja sortimentov po tleh na jugu, lahko vsak poišče položaj svoje dežele oziroma njenega gozdarstva. Za Slovenijo najbrž velja, da je v tehnološkem razvoju zaostala za sosedi na severu. Živahna razprava med drugim razreši tudi marsikatero strokovno dilemo. Zlasti na ekskurzijah ob simpoziju pa se vsakič znova poglobijo pristni medsebojni odnosi. Tokrat so nam hrvaški gozdarji pokazali pridobivanje lesa v še vedno lepo ohranjenih

prebiralnih jelovo-bukovih gozdovih v Crnom lugu, ki spadajo pod gozdno upravo v Delnicah, nacionalni park Risnjak, tehnične in ergonomske meritve, ki jih izvaja gozdarska fakulteta, uspešno ozelenitev nekdanj ogolele Senjske drage in vzorno predelavo lesa v Lokvah in Gerovem. Izdali so tudi podroben vodič ekskurzij z opisom vseh točk ogleda. Organizacija simpozija je bila enkratna, gostoljubje na južnjaški ravni, v nedeljo pa smo kot turisti obiskali Plitvice in Senj.

Vsebino referatov najbolje vidimo iz vsebine zbornika, ki so ga organizatorji sicer nepopolnega izdali že pred začetkom sestanka, kar je pohvalno. Za ilustracijo o zanimivosti zbornika naj navedem samo dve ugotovitvi iz njega:

- Sedaj, ko v Nemčiji deluje že 800 strojev za sečnjo, so razmerja do sečnje z motorno žago že znana: pri učinkih 1:7, pri stroških 1:4, pri nezgodah 1:16; torej ugodno za težke stroje, vendar je treba njihovo delo organizirati tako, da bodo škode v gozdu ekološko znosne.
- Vpliv mehaniziranega spravila s traktorji na tekoči prirastek preostalega drevja ob vlakah in v sestoji je odvisen od razdalje do vlake in je drugačen kot pri spravilu lesa brez mehanizacije.

Vsebina zbornika referatov **Mechanisierung der Waldarbeit, Zalesina, Delnice, Senj, Zagreb 1999:**
RONAY, E.: Obnova gozda in perspektive gozdne tehnike
GROSSE, W.: Gozdarstvo - delodajalec v prihodnje?
REDKIN, A. K.: Položaj in perspektive razvoja ruskega gozdarstva
WIPPERMANN, J.: Prevoz lesa in logistika med gozdom in tovarno
MAROSVÖLGYI, B.: Proizvodnja energije iz lesa na Madžarskem
RYJKOV, A.: Tehnološki proces ovrednotenja drugotnih lesnih virov
KJUČUKOV, G., ASPARUHOV, K.: Racionalna raba in smotno pridobivanje kostonjevega okroglega lesa
ASPARUHOV, K., DJNEV, D.: Vpliv mehaniziranih negovalnih sečenj na proizvodnost sestojev
MISTETH, A., RUMPF, J.: Koncept odpiranja gozdov z minimalnimi stroški spravila, prevoza lesa in gradnje prometnic
ULRICH, R.: Utrjevanje gozdnih cest na nenosilnih tleh
PIČMAN, D., PENTEK, T.: Razlike pri gradnji gozdnih cest in njihov vpliv na odpornost gozdov

* prof. dr. M. L., univ. dipl. inž. gozd., BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1001 Ljubljana, SLO

- WASSILEV, W. D., GLUSCHKOW, S. P.: Teoretični in uporabni aspekti projektiranja in izvedbe podpor lažjih žičnic
- NERUDA, J.: Razločevanje tehničnih žičnih sistemov za spravilo lesa po nosilni vrvi
- GORNOWICZ, R., ROŽANSKI, H.: Koherenca temeljnih in aplikativnih raziskav na primeru analize vpliva starosti borovih sestojev na odvzemanje življenjsko pomembnih elementov, ki jih odvezamo iz gozda s pridobljenim lesom
- DOUKAS, K., KARAGIANIS, E., ESKIOGLOU, P., KARAGIANIS, K., KARARIZOS, P.: Tovorna živina, razvoj in izgledi za Grčijo
- KOŠIR, B., LIPOGLAVŠEK, M.: Razvoj gozdarskega zgibnika Woody s hidrostatičnim pogonom v Sloveniji
- KARARIZOS, P., KARAGIANIS, E., DOUKAS, K., ESKIOGLOU, P., KARAGIANIS, K.: Vitli za spravilo okroglega lesa in njihovi izgledi v Grčiji
- DÜRRSTEIN, H.: Bodoče naloge gozdne tehnike v Avstriji
- KRPAN, A. P. B., ZEČIĆ, Ž., PORŠINSKY, T., ŠUŠNJAR, M.: Uporaba tritočkovnih vitlov pri redčenju in pomladitveni sečnji v mešanih sestojih
- HAMBERGER, J.: GPS v nemškem gozdarstvu - nekatere osvetlitve
- MOSKALIK, T., PASCHALIS, P.: Problemi strojne sečnje lesa na Poljskem
- DUMMEL, K.: Mehanizirana sečnja v Nemčiji - stanje in ocena
- PAUSCH, R.: Rezultati raziskave produktivnosti in negevalnosti visoko mehaniziranih sečenj v debeljakih
- HORVAT, D., SEVER, S.: Primerjalne raziskave tehničnih lastnosti prilagojenih in z vitli opremljenih kmetijskih traktorjev

Književnost

Reforme v gozdarstvu srednje Evrope - zbornik srečanja v Novem mestu

Septembra leta 1998 je bilo v Novem mestu tradicionalno srečanje gozdarjev srednje Evrope pod nazivom Europaforum. Tema tridnevnega srečanja je bila Reforma gozdarske javne uprave in gozdarskih družb. Na srečanju so sodelovali predstavniki gozdarske teorije in prakse iz Avstrije, nekaterih nemških dežel (Porenje, Spodnja Saška, Severno Porenje-Westfalija, Bavarska, Saška, Turingija), Litve, Poljske, Švice, Slovaške, Albanije, Češke, Madžarske in seveda Slovenije.

Tovrstna srečanja imajo relativno dolgo tradicijo. Potekajo od leta 1991, vedno v eni od srednjeevropskih držav. Glavni organizator je Združenje mednarodnih raziskovalnih organizacij (IUFRO, sekcija 6), ki skrbi za koordinacijo dela ter pripravo tem. Pogovori potekajo v nemščini. Do sedaj so bile obravnavane naslednje teme: Pogoji poslovanja gozdarskih podjetij (1991), Pomen gozdnogospodarskega načrtovanja (1992), Gozdarstvo in naravovarstvo (1993), Gozdarstvo in javnost (1994), Denarne spodbude v gozdarstvu (1995), Gozdarstvo in lastniki gozdov (1996) ter Gozdarstvo in prostorsko načrtovanje (1997).

Srečanje v Novem mestu sta organizirala Inštitut za gozdarsko politiko in naravovarstvo Univerze v Goettingenu (Nemčija) pod vodstvom profesorja Maxa

Krotta ter Zavod za gozdove Slovenije. V gozdovih novomeškega gozdnogospodarskega območja so gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije predstavili naše izkušnje dosedanjega delovanja javnega zavoda, predstavniki GG Novo mesto pa so prikazali potek lastninjenja in proces nastanka nove gozdarske družbe. Nad izjemnostjo slovenskih gozdov in gostoljubnostjo dolenskih gozdarjev pod vodstvom vodje novomeške območne enote Zavoda za gozdove Slovenije g. Andreja Pečavarja, so bili naši gostje prijetno presenečeni in vidno navdušeni.

Konkreten rezultat diskusij letošnjega srečanja je zbornik, v katerem je zbranih petindvajset prispevkov sodelujočih predavateljev.

Rdeča nit vseh prispevkov je definiranje posledic sprememb, ki so se v začetku devetdesetih let zgodile v gozdarstvu srednje Evrope. Le-to je bilo takrat prisiljeno sprejeti nekatere radikalne spremembe, ki danes pomembno vplivajo na celotno gozdarsko stroko.

Na vzhodu so na bistvene premike v gozdarski politiki vplivale predvsem znane politične spremembe ter z njimi povezane ponovne uveljavitve zasebne lastnine, tudi nad gozdovi. Na zahodu je istočasni vpliv več dejavnikov spodbudil resna razmišljanja o nujnosti sprememb. Padanje cen lesa na trgu je povzročilo po-